

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Zalm kan het OZB-snoepje beter laten vallen

van Praag, B.M.S.

Publication date

2002

Document Version

Final published version

Published in

NRC Handelsblad

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

van Praag, B. M. S. (2002). Zalm kan het OZB-snoepje beter laten vallen. *NRC Handelsblad*, 9.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Print Request: Selected Document(s): 10

Time of Request: July 16, 2007 05:48 AM EDT

Number of Lines: 67

Job Number: 2822:37701672

Client ID/Project Name:

Research Information:

dpcm;nrcbld,trouw,volkrt
((byline(praag)) AND date(geq(1/1/2002) AND leq(12/31/2002)))

Send to: LNEPROF, 121MXG
UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM
POSTBUS 19185
AMSTERDAM, NLD 1000GD

10 of 14 DOCUMENTS

© 2002 PCM Uitgevers B.V. All rights reserved.
NRC Handelsblad

July 3, 2002

SECTION: Buitenland; Pg. 6**LENGTH:** 872 words**HEADLINE:** Zalm kan het OZB-snoepje beter laten zitten**BYLINE:** B.M.S. VAN PRAAG**BODY:**

Elke partij verzint in verkiezingstijd zijn snoepjes om kiezers te paaien. Zo meende de VVD, aangevuurd door minister Gerrit Zalm, dat de OZB (Onroerende Zaak Belasting) moet worden afgeschaft voor particulieren. En inderdaad. Hoewel de VVD is afgestraft en het snoepje te weinig aantrekkingskracht bleek te hebben, lijkt Zalm deze VVD-hobby bij de formatie-onderhandelingen toch te kunnen binnenhalen.

De vraag is of het opheffen van de OZB wel zo'n mooi idee is als het lijkt. De OZB is een belasting op het wonen. Zij wordt geheven door gemeenten en vormt een belangrijk deel van de gemeentelijke inkomsten. Wanneer de OZB wordt opgeheven, betekent dit een belangrijke vermindering van de gemeentelijke inkomsten. Nu zit het overgrote deel van de Nederlandse gemeenten structureel krap bij kas, en het gemeentelijk voorzieningenniveau komt zonder OZB op een onaanvaardbaar minimum terecht. Tenzij het wegvallen van de OZB zou worden gecompenseerd. Dat wordt dan ook door Zalm als oplossing gesuggereerd. Maar de vraag is dan wel hoe die compensatie kan plaatsvinden. Als we het verhogen van andere gemeentelijke belastingen en heffingen uitsluiten, is de enige richting waaruit compensatie kan komen de rijksoverheid. De rijksoverheid haalt haar inkomsten uit de belastingen. Ook zij zit niet met overschotten. Het bedrag aan OZB voor particulieren - er wordt gesproken over ruim 2 miljard (oude) gulden op jaarbasis, waar de totale OZB voor het jaar 2000 op circa 5 miljard uitkwam - is dus niet gedekt uit de huidige belastingontvangsten. Die compensatie is alleen mogelijk uit andere belastingontvangsten die er niet zijn, behalve wanneer andere belastingen, bijvoorbeeld de inkomstenbelasting, worden verhoogd. Het gaat dus helemaal niet om een lastenverlaging maar om een lastenverschuiving.

De vraag is of we daar op zitten te wachten. Het is zo langzamerhand algemeen aanvaard dat de inkomstenbelastingheffing, hoe noodzakelijk ook, vervelende bijeffecten heeft. Hoge inkomstenbelastingen demotiveren mensen om hun arbeid aan te bieden en leiden tot een klimaat waarin de 'informele' economie gedijt. Hoge vennootschapsbelastingen drijven bedrijven het land uit. Een van de weinige belastingen met betrekkelijk weinig bijeffecten is de OZB. Iedereen moet wonen en men verhuist in het algemeen niet als de OZB wat wordt verhoogd. Wanneer de OZB wordt afgeschaft en gedekt uit een verhoging van een andere belasting dan is dit dus zonder meer onverstandige politiek. Daarbij komt

nog dat het heel gemakkelijk is om een belasting af te schaffen, maar dat het heel moeilijk zal zijn haar later weer in te voeren want dat wordt door kiezers niet geapprecieerd. Het verhogen van de inkomstenbelasting daarentegen zal een golf van verzet en looneisen oproepen.

Het lijkt dus belangrijk, voordat men tot deze onberaden maatregel overgaat, zich af te vragen waarom bijna elk Europees land wel een OZB-achtige belasting heeft en wat nu eigenlijk de bezwaren zijn die specifiek aan de OZB verbonden zijn. Tevens zal men zich moeten afvragen door welke verschuiving van de rijksuitgaven of door welke belastingverhoging dit wegvallen van gemeentelijke inkomsten zal kunnen worden gedekt. Het kan zijn dat onze informateur of de knappe bollen van Financien hiervoor allang een pijnloze oplossing hebben gevonden, maar mij staat die niet voor de geest.

We zitten nu in een slecht economisch klimaat en dat zal nog wel een tijd zo blijven. Het is nu wel duidelijk dat de twee laatste kabinetten toch een beetje mooi weer hebben gespeeld dankzij de internationale conjunctuur, de zeer gematigde looneisen van de vakbeweging en het uitstellen van noodzakelijke investeringen in de publieke sector. Het komende kabinet wacht een zware taak waarbij de overheidsuitgaven waarschijnlijk omhoog moeten en dus de belastingopbrengsten zullen moeten stijgen. In die context lijkt het ongepast verkiezingscadeautjes uit te delen, waar eigenlijk niemand om gevraagd heeft en die ook geen golven van enthousiasme bij de kiezers hebben gegenereerd.

Ten slotte, wanneer men zo graag een douceurtje wil uitreiken, dan ligt het veel meer voor de hand de overdrachtsbelasting op de verkoop van huizen op te heffen. Deze brengt velen ertoe niet te verhuizen, terwijl hun huis eigenlijk te groot geworden is of terwijl ze dan een betere, leukere baan elders zouden kunnen accepteren. De overdrachtsbelasting verstoort de huizenmarkt en verhoogt de woonkosten substantieel. Zij treft burgers sterker naarmate de huizenprijzen stijgen en heeft dus een sterk arbitrair element. Gezien de sterk gestegen huizenprijzen worden de huidige kopers veel zwaarder belast dan mensen die tien jaar geleden hun huis kochten. Tevens legt zij een zware druk op de arbeidsmobiliteit en leidt zij tot veel onnodig forenzenverkeer. De overdrachtsbelasting heeft een opbrengst in dezelfde orde als de OZB, dus voor het geld is de keuze lood om oud ijzer.

Prof.dr. B.M.S. van Praag is econoom en als universiteitsprofessor verbonden aan de Universiteit van Amsterdam.

Woningbezit ; Belastingheffing ; Regering ; Recht ; Politiek en Staat ; Staatsrecht ; Economie ; Nationale Economie ; Overheidsfinancien ; Infrastructuur ; Volkshuisvesting

LANGUAGE: DUTCH

LOAD-DATE: May 12, 2003